

วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

จากประวัติของโครงการปลูกยางทดแทน จะเห็นว่าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จดีพอสมควร กล่าวคืออัตราการปลูกยางใหม่ในโครงการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากยางที่ปลูกสมัยหลังสงครามกำลังจะหมดอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป แต่ต้นทุนในการปลูกยางพันธุ์กันสูงมากทั้งในระยะเริ่มแรกและระยะที่ย่างยังไม่เจริญพอให้ผล ซึ่งยอมเป็นปัญหาสำคัญของเจ้าของสวนยางขนาดย่อมซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของการปลูกยางในภาคใต้ ดังนั้นแม้เจ้าของสวนยางขนาดย่อมจะตระหนักถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการปลูกยางใหม่ แต่ก็อาจมีอุปสรรคทางการเงินมาขัดขวาง ดังนั้น ความกระตือรือร้นที่เจ้าของสวนยางขนาดย่อมจะมีต่อโครงการนี้ขึ้นอยู่กับว่าผลได้จากโครงการ (ทั้งเงินช่วยเหลือในระยะแรกและผลได้ในอนาคตของยางพันธุ์) จะคุ้มกับต้นทุนและค่าเสียโอกาสในตอนแรกหรือไม่

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับโครงการปลูกยางใหม่ที่ได้ศึกษากันมานั้นมักมุ่งวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์จากแง่ของโครงการเองหรือจากแง่ของผู้ปลูกยางรวมๆ กันไป ไม่แยกเฉพาะตามขนาด ยิ่งกว่านั้นการวิเคราะห์เหล่านี้ มักพิจารณาเฉพาะต้นทุนที่มองเห็น (explicit costs) เช่น ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ยาง ค่าแรงงาน โดยไม่พิจารณาค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ของการเข้าร่วมโครงการปลูกยางใหม่

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ ต้องการศึกษาย่างถึถ้วนถึงต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (คือรวมค่าเสียโอกาสด้วย) ของเจ้าของสวนยางระดับต่ำกว่า ๑๕ ไร่ และผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากโครงการปลูกยางใหม่ในรูปแบบ Cash flow projections ในระยะต่างๆ ของการเจริญของยาง โดยการเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ของ Cash flow projections เหล่านั้น กับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของการเข้าร่วมโครงการ

ผลของงานวิจัยนี้ยอมรับเป็นประโยชน์โดยตรงในแง่นโยบายต่อโครงการ
ส่งเสริมการปลูกยางใหม่ เพราะเป็นการให้ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญเกี่ยวกับผล
ของการที่เจ้าของสวนยางขนาดยอมเข้าร่วมโครงการปลูกยางใหม่

ขอบเขตการวิจัย

วิธีวิจัยจะมุ่งแบบวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ โดยจะเปรียบเทียบ
ข้อมูลปัจจุบันของ cash flow projections ของช่วงที่ยางใหม่ทำรายได้กับม
ูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่สูญเสียไปในช่วงหลังโคนยางเก่าตลอดจนต้นทุนต่างๆ ของการปลูก
ยางใหม่ โดยเก็บตัวอย่าง ๒๓๕ ตัวอย่าง จากสวนยางขนาดยอม ภายในสงขลา และสตูล
ในจังหวัดสงขลาจะเก็บข้อมูลอำเภอละ ๒๕ ตัวอย่าง จากอำเภอเทพา นาทวี เมือง
รัษฎา สะเตาะ และหาดใหญ่ และในจังหวัดสตูลจะเก็บข้อมูลอำเภอละ ๒๕ ตัวอย่าง จาก
อำเภอควนกาหลง พงทรา ถึงอำเภอท่าแพ เมือง และละงู

วิธีเก็บข้อมูลนั้นใช้วิธีการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา แบบสอบถาม
จากตารางที่ ๒ โดยเลือกตัวอย่างการสัมภาษณ์จากกลุ่มเข้าร่วมโครงการปลูกยางทดแทน
ในปี ๒๕๑๔ เพื่อจะได้ข้อมูลครบถ้วนตลอดช่วงเวลาตั้งแต่โคนยางเก่าและปลูกยางพันธุ์จีน
สามารถให้ผลได้ ส่วนอายุของต้นยางเก่าที่เป็นตัวอย่างนั้น มีอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป ซึ่งตามทฤษฎี
แล้วยางพันธุ์พื้นเมือง ควรจะโค่นและปลูกยางพันธุ์ดี เมื่ออายุยางพันธุ์พื้นเมืองได้ ๒๕ ปี
เพราะในช่วงอายุดังกล่าวผลผลิตจากยางจะน้อยมาก แต่ในทางปฏิบัติแล้วชาวสวนยางจะ
โค่นยางพันธุ์พื้นเมือง เมื่ออายุมากกว่า ๓๐ ปีขึ้นไป สาเหตุของการรื้อออกเนื่องมาจาก
โครงการปลูกยางทดแทน เพิ่งจะเริ่มเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ประกอบกับราคายางในช่วงค
งกล่าวตกต่ำควย ทำให้ชาวสวนยางไม่แน่ใจในการลงทุนใหม่

นิยามศัพท์

ในการวิจัยนี้มีศัพท์บางตัวที่จะต้องทำความเข้าใจเสียก่อน เมื่อสามารถทำความเข้าใจ
ในการวิเคราะห์ในบทต่อไป

๑. ส่วนยางขนาดย่อม หมายถึงส่วนยางที่มีขนาดต่ำกว่า ๑๕ ไร่

๒. รายได้ยางพันธุมเมือง หมายถึงรายได้ที่เจ้าของสวนยางได้จากการกรีดยางพันธุมเมืองอันเป็นผลประโยชน์โดยตรงของเจ้าของสวนยาง และรายได้จากการขายพืชสวนที่มีอยู่ก่อน เช่น พริก สะตอ เป็นต้น รายได้ส่วนนี้เจ้าของสวนยางยังคงได้ต่อไป ถ้าไม่โค่นต้นยางพันธุมเมือง คือต้นทุนเสียโอกาสของการเข้าร่วมโครงการปลูกยางทดแทน

๓. รายได้ยางพันธุม หมายถึงรายได้ที่ได้หลังจากการโค่นยางพันธุมเมืองแล้ว เข้าร่วมโครงการปลูกยางทดแทน ซึ่งได้แก่ รายได้จากการขายต้นยางเก่า รายได้จากกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง รายได้จากการขายพืชแซมในระยะ ๑ - ๓ ปีแรกของการปลูกยางพันธุม รายได้จากการขายพืชคลุม และรายได้จากการกรีดยางพันธุม เริ่มในปีที่ ๔ ของการปลูกยางพันธุมเป็นต้นไป

๓.๑ รายได้จากการขายต้นยางเก่า การขายต้นยางเก่าที่โค่นให้แก่โรงงานอุตสาหกรรม หัตถกรรม เพื่อนำไปทำเครื่องเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ เก้าอี้รับแขก ตู้ และวัสดุก่อสร้าง ความต้องการต้นยางเพื่ออุตสาหกรรมได้ทวีความสำคัญมากขึ้นในระยะเวลา ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา แต่จากการสำรวจปรากฏว่า ไม่ใคร่ได้รับความสนใจจากเจ้าของสวนยางมากนัก เนื่องมาจากปัญหาการคมนาคมเป็นหลัก เจ้าของโรงงานจะซื้อจากสวนยางที่มีการคมนาคมสะดวกเท่านั้น ต้นยางเก่าที่โค่น เจ้าของสวนยางมักจะเผาทิ้ง หรือนำมาใช้ในครอบครัว เช่น ฟืนหุงต้ม

๓.๒ รายได้จากกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง ทางรัฐบาลต้องการกระตุ้นชาวสวนยางใหม่ปลูกยางพันธุม จึงได้ให้ทุนส่งเสริมจำนวน ๒,๐๐๐ บาทต่อไร่ (ในปีที่ทำการสำรวจ ปี พ.ศ. ๒๕๑๔)

๓.๓ รายได้จากการขายพืชแซม ในระยะปีที่ ๑ - ๓ ที่ต้นยางพันธุมปลูกลง เจ้าของสวนยางขนาดเล็กสามารถที่จะหารายได้มาทดแทน โดยการ

โทษที่ระหว่างแถวข้างให้เป็นประโยชน์ด้วยการปลูกพืชแซม จากการศึกษาพบว่าพืชแซมที่นิยมปลูกกันมาก คือ ข้าวไร้ กลวย ถั่วลิสง และ สับปะรด แต่ความสนใจของเจ้าของสวนยางที่จะหารายได้จากพืชแซมค่อนข้างน้อยมาก

๓.๘ รายได้จากการกรีดยางพันธุ์ดี คือรายได้ที่ได้อาจมาจากยางพันธุ์ดีที่เพิ่งจะเริ่มกรีดยางได้ในปีที่ ๕ เป็นต้นไป

๔. อัตราคิดลด ในการทำวิจัยนี้จะคงเปรียบเทียบกับมูลค่าปัจจุบันของรายได้ยางพันธุ์พื้นเมือง และรายได้ยางพันธุ์ดี ในการเปรียบเทียบจึงต้องหาอัตราคิดลด ซึ่งใช้อัตราร้อยละ ๘ โดยมีเหตุผลว่า อย่างน้อยในการลงทุนใด ควรได้ผลตอบแทนเท่ากับอัตราเงินฝากของธนาคาร

สรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในเรื่องนี้มุ่งวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐกิจที่ได้อาจพันธุ์พื้นเมือง เปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการปลูกยางพันธุ์ดี โดยขอเชื่องานวิจัย มุ่งในจังหวัดสงขลา และสตูล

ตารางที่ ๒ : แบบสอบถามโครงการส่งเสริมการปลูกยางทดแทน : การวิเคราะห์
ต้นทุนและผลประโยชน์ในแง่เจ้าของสวนยางขนาดย่อม

ขอมูลทั่วไป

- ๑. สถานที่ตั้งของสวนยางที่เข้าร่วมโครงการปลูกยาง
อำเภอ..... จังหวัด.....
- ๒. จำนวนเนื้อที่ไร่ปลูกยางทดแทน ไร่
- ๓. ปีที่เริ่มปลูกยางทดแทน พ.ศ.....

ขอมูลเกี่ยวกับสวนยางเก่า

- ๑. อายุของต้นยางเก่าที่โค่นทิ้ง เพื่อปลูกยางทดแทน
- ๒. รายได้จากการกรีดยางเก่า (นับจากปีที่เริ่มโค่นยางเก่าจนถึงปีที่ ๕)

- ปีที่ ๑ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๒ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๓ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๔ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๕ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๖ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๗ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๘ จำนวน บาท/ไร่/ปี
- ๙ จำนวน บาท/ไร่/ปี

๓. รายได้จากพืชสวนอื่นๆ ถอนการโค่นยาง

- ๓.๑ มี ไม่มี ซ้ำไปขอมูลเกี่ยวกับการปลูกยางทดแทน
- ๓.๒ คาดว่าจะมีรายได้ ปี
- ๓.๓ เฉลี่ยมีรายได้ บาท/ไร่/ปี

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลัดทศแทน

๑. รายได้จากต้นยางที่โคน

- ๑.๑ ชาย จำนวน บาท/ไร่
 ๑.๒ ใช้ในกรว้เรือน จำนวน บาท/ไร่
 ๑.๓ อื่นๆ (ระบุ)
 จำนวน บาท/ไร่

๒. รายได้จากเงินกองทุนสงเคราะห์

- ปีที่ ๑ จำนวน บาท/ไร่
 ๒ จำนวน บาท/ไร่
 ๓ จำนวน บาท/ไร่
 ๔ จำนวน บาท/ไร่
 ๕ จำนวน บาท/ไร่

๓. รายได้จากพืชแซม

- ๓.๑ มี ไม่มี ข้ามไปข้อ ๔
 ๓.๒ คาดว่าจะมีรายได้ ปี
 ๓.๓ เฉลี่ยมีรายได้ บาท/ไร่/ปี

๔. รายได้จากการขายพืชคลุม

- ๔.๑ มี ไม่มี ข้ามไปข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตยางทดแทน
 ๔.๒ คาดว่าจะมีรายได้ ปี
 ๔.๓ เฉลี่ยมีรายได้ บาท/ไร่/ปี

ขอมูลเกี่ยวกับผลผลิตยางทดแทน

๑. ผลผลิตยาง

ปีที่ ๘ จำนวน ก.ก/ไร่/ปี

๘ จำนวน ก.ก/ไร่/ปี

๒. รายได้จากการขายยางแผ่น

ปีที่ ๘ จำนวน บาท/ไร่/ปี

๘ จำนวน บาท/ไร่/ปี

๓. รายได้จากการขายเศษยาง

ปีที่ ๘ จำนวน บาท/ไร่/ปี

๘ จำนวน บาท/ไร่/ปี